

ספר שמואל ב

שאלות חזרה למבחנים על פרקי העיון בספר שמואל ב (פרקים ה'-ז', ט"ו-כ')

פרק ה'

1. ציין שני מאורעות הקשורים להמלכת דוד שארעו בחברון.
2. בשמואל ב, פרק ג', מסופר על הצעה של אבנר בן נר לדוד ולזקני ישראל.
א. מה הייתה ההצעה של אבנר לזקני ישראל?
ב. כתוב שני נימוקים באמצעותם ניסה אבנר לשכנע את זקני ישראל לקבל את הצעתו.
ג. כתוב שני נימוקים באמצעותם מסבירים מנהיגי העם בזמן המלכת דוד על כל ישראל (שמואל ב, פרק ה') את הסיבה שהם מקבלים את דוד כמלך.
3. בספר שמואל ב, פרק ב' ופרק ה' מסופר על שלושה שלבים שונים בהמלכתו של דוד המלך.
א. כתוב בקצרה מה התחדש במלכותו של דוד בכל אחד משלבים אלו.
ב. בשמואל ב, פרק ה' מסופר על כיבוש ירושלים והפיכתה לעיר הבירה של מלכות דוד.
מדוע דוד הפך את ירושלים לעיר הבירה שלו?
ג. "וַיֹּאמֶר דָּוִד לְאֹמֶר: לֹא תָבוֹא הִנֵּה כִּי אִם הִסְיִיךְ הָעוֹרִים וְהַפְסָחִים לֵאמֹר לֹא יָבוֹא דָּוִד הִנֵּה" (פרק ה', פסוק ו).
מי אמר משפט זה לדוד? הסביר את משמעות הכתוב במשפט זה.
ד. "וַיֹּאמֶר דָּוִד בַּיּוֹם הַהוּא: כָּל מִכָּה יִבְסִי וַיִּגַע בְּצִנּוֹר וְאֵת הַפְסָחִים וְאֵת הָעוֹרִים שָׁנְאִי נֶפֶשׁ דָּוִד" (פרק ה', פסוק ח).
הסביר את התנאי הכתוב בפסוק זה, וכתוב מה יקרה למי שימלא תנאי זה.
4. "וַיַּדַּע דָּוִד כִּי הִכִּינוּ ה' לְמַלְכָּה עַל יִשְׂרָאֵל, וְכִי נִשְׂא מַמְלַכְתּוֹ בְּעִבּוֹר עֲמוֹ יִשְׂרָאֵל" (פסוק יב).
מהם שני הדברים שדוד הבין הכתובים בפסוק זה?
5. בספר שמואל ב, פרק ה' מתוארות שתי מלחמות בין הפלישתים לבין דוד וצבאו.
א. מה גרם לפלישתים לצאת למלחמה נגד דוד? בסס תשובתך על לשון הפסוק.
ב. "וַיִּשְׁאַל דָּוִד בַּה' לֵאמֹר" (פסוק יט), "וַיִּשְׁאַל דָּוִד בַּה' " (פסוק כג).
כיצד החליט דוד האם להילחם נגד הפלישתים במלחמות אלו?
ג. איזה מקום נקרא בשם "בַּעַל פְּרָצִים", ומדוע נקרא מקום זה בשם זה?
ד. הסביר את ההנחיה שקיבל דוד מה' לקראת המלחמה השנייה נגד הפלישתים בעמק רפאים.

פרק ו'

6. העלאת ארון ה' מבית אבינדב שבגבעה לעיר דוד (שמואל ב, פרק ו').
א. "וַיִּקְרָא וַיִּלְכָּד דָּוִד וְכָל הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ מִבְּעָלֵי יְהוּדָה לְהַעֲלוֹת מִשָּׁם אֶת אֲרוֹן הָאֱלֹהִים" (פסוק ב).
מהי הסיבה שדוד רצה להעלות את ארון ה' לירושלים?
ב. כתוב בקצרה את שני השלבים של העלאת ארון ה' מבית אבינדב שבגבעה עד לעיר דוד.
ג. מה גרם לדוד שלא להביא את הארון ישירות מבית אבינדב לעיר דוד, ומה גרם לו לבסוף להעלות את הארון לעיר דוד?
ד. "וַיִּחַר אֵף ה' בַּעֲזָה וַיִּכָּהוּ... וַיָּמָת שָׁם" (פסוק ז).
(1) מה היתה הטעות שגרמה למותו של עוזיה בזמן העלאת הארון?

(2) ציין שינוי אחד שעשה דוד בשלב השני של העלאת הארון לעיר דוד בהשוואה לשלב הראשון של העלאתו, והסביר את הסיבה לשינוי זה.

(3) פֶּרַשׁ את המילים "וַיִּנְהוּ שָׁם הָאֱלֹקִים עַל הַשָּׁל" (פסוק ז).

ה. מי הוציא את ארון ה' ממקומו במהלך מרד אבשלום, ומה הייתה הסיבה להחזרת הארון אל מקומו?

ו. מתי הוצא ארון ה' מהמקום שקבע לו דוד בעיר דוד והועבר סופית למקום אחר, ולאיזה מקום הועבר אז הארון?

7. בספר **שמואל ב**, פרק ו' מסופר על העלאת ארון ה' לירושלים ועל המעורבות הגדולה של דוד במהלך האירוע.

א. (1) מהו הביטוי החוזר ומודגש בתיאור התנהגותו של דוד בזמן העלאת הארון?

(2) כיצד ביטוי זה מסביר את יחסו של דוד להעלאת הארון?

ב. בפסוקים כ-כב מסופר על ויכוח שהתנהל בין דוד למיכל.

(1) מהי הבקורת של מיכל על התנהגותו של דוד?

(2) כתוב בקצרה שני דברים בהם ישנו הבדל בין התייחסותו של דוד לבין התייחסותה של מיכל בכל הקשור

להתנהגותו של דוד בזמן העלאת ארון ה' לעיר דוד.

ג. "ומיכל בת שאול נשקפה בעד החלון ותרא את המלך דוד מפוז ומכרפר" (פסוק טז).

"ותצא מיכל בת שאול לקראת דוד ותאמר" (פסוק כ).

(1) מהי הסיבה לכך שבפסוקים אלו מיכל נקראת "מיכל בת שאול"? ענה לפי פירוש אחד שלמדת.

(2) "ויאמר דוד אל מיכל" (פסוק כא).

מהי הסיבה שבפסוק זה מיכל נקראת מיכל בלבד (והיא אינה נקראת "מיכל בת שאול")?

(3) מדוע בתשובתו של דוד למיכל הוא מזכיר את אביה?

ד. **רלב"ג** כותב בפרקנו: "להודיע שמה שהוא לעבודת ה' יתברך ולכבודו, ראוי שיעשה בשמחה ובטוב לבב".

כיצד ניתן ללמוד את העיקרון שכותב רלב"ג מהמסופר בפרקנו?

ה. **רלב"ג** כותב בפרקנו: "להודיע שהיותר גדול שבאנשים ראוי שיהיה שפל בעיניו מאד לפני מעלת ה' יתברך".

כיצד ניתן ללמוד את העיקרון שכותב רלב"ג מהמסופר בפרקנו?

ו. **רמב"ם** (הלכות לולב, ח', טו): "השמחה שישמח אדם בעשיית המצוה... עבודה גדולה היא... וכל המגיס דעתו

(מתגאה) וחולק כבוד לעצמו ומתכבד בעיניו במקומות אלו, חוטא ושוטה... ואין הגדלה והכבוד אלא לשמח לפני

ה', שנגמר: "והמלך דוד מפוז ומכרפר לפני ה' " (שמואל ב, ו', טז)."

(1) הרמב"ם לומד מהתנהגותו של דוד המלך בהעלאת הארון את החובה להימנע מלהתגאות בקיום המצוות.

כיצד ניתן ללמוד מדברי דוד שהוא לא התגאה בזמן העלאת הארון?

(2) כיצד מנמק דוד את התנהגותו בתשובתו למיכל? בסס דברך על הפסוקים.

ז. "וּלְמִיכָל בַּת שְׂאוּל לֹא הָיָה לָהּ יָלֵד עַד יוֹם מוֹתָהּ" (פסוק כג).

מהי הסיבה לעובדה המתוארת בפסוק זה?

8. בספר **שמואל ב**, פרק ז' מדובר על רצונו של דוד לבנות את בית המקדש.

א. "ויאמר המלך אל נתן הנביא: ראה נא אנכי יושב בבית ארזים וארון האלהים ישב בתוך היריעה" (פסוק ב).

(1) מהו הרצון של דוד המובע במשפט זה, ומדוע חושב דוד שהגיע הזמן לעשות דבר זה?

(2) כיצד מנמק דוד את רצונו הכתוב במשפט זה?

ב. **מלבי"ם** כותב: "כבר בארו חז"ל שאל בגין המקדש היה צריך שני תנאים... והנה דוד חשב שפבר נתקיימו שני

התנאים".

לפי המלבי"ם, מה הם שני התנאים הנצרכים בכדי שיהיה מותר לבנות את בית המקדש?

- ג. מה הייתה תגובתו הראשונה של נתן הנביא על רצונו של דוד, וכיצד מנמק נתן את דבריו?
- ד. בפסוקים ד-יג כתובים דברי ה' אל נתן הנביא כתגובה על רצונו של דוד לבנות את בית המקדש. מה היה יחסו של ה' לרצון של דוד לבנות את בית המקדש, וכיצד נימק ה' בדבריו לנתן את הסיבה לכך?
9. בספר **שמואל ב**, פרק ז', פסוקים ד-ז כתובה תגובת ה' על רצונו של דוד לבנות את בית המקדש. כתוב בקצרה את התוכן של שלושת החלקים הבאים שבדברי ה' לדוד:
- פסוקים ו-ז:
- פסוקים ח-יא (חלק ראשון):
- פסוקים יא (חלק שני)-טז:
10. בספר **שמואל ב**, פרק ז', פסוקים יא-יז מבטיח ה' לדוד הבטחות שונות.
- א. מהי הסיבה שה' הבטיח הבטחות אלה לדוד?
- ב. כתוב בקצרה שלוש הבטחות של ה' בקשר לזרעו של דוד הכתובות בפסוקים אלה.
- ג. הבטחת ה' לדוד על ה"בית" הכתובה בפסוק יא חוזרת פעמיים נוספות בפרק זה.
- (1) מה מוסיפה ההבטחה על ה"בית" הכתובה בפסוק יב על ההבטחה הכתובה בפסוק יא?
- (2) מה מוסיפה ההבטחה שבפסוק טז על שתי ההבטחות הקודמות?
- ד. "וְהַכְתִּיתִי בְשֵׁבֶט אֲנָשִׁים... וְחִסְדִּי לֹא יָסוּר מִמֶּנּוּ" (פסוקים יד-טו). מהו הדבר שנאמר לדוד בפסוק זה, ומהו החסד הטמון בדבר זה?
11. בשמואל ב, פרק ז', פסוקים יח-כט כתובה תגובתו של דוד לנבואתו של נתן הנביא.
- א. כתוב את שני המרכיבים העיקריים שבתגובתו של דוד על הנבואה שאמר לו נתן הנביא בשם ה'.
- ב. איזו תכונה באישיותו של דוד ניתן לראות בתגובתו לה'?
- ג. בפסוקים יח-כט דוד מזכיר חסדים של ה'.
- (1) ציין, על פי הכתוב בפסוקים אלו, שני חסדים שעשה ה' עם דוד.
- (2) ציין, על פי הכתוב בפסוקים אלו, שני חסדים שעשה ה' עם ישראל.
- ד. מה בקש דוד מה' בתגובתו לנבואת נתן שנאמרה לו בעקבות רצונו לבנות את בית המקדש?

פרק ט"ו

12. בספר **שמואל ב**, פרק ט"ו מסופר על תחילתו של מרד אבשלום.
- א. "וַיִּגְנֹב אֶבְשָׁלוֹם אֶת לֵב אָנָשִׁי יִשְׂרָאֵל" (פסוק ו).
- (1) מה הייתה מטרתו של אבשלום בביצוע המעשים המתוארים בפסוקים א-ו?
- (2) כתוב בקצרה שתי פעולות שעשה אבשלום כדי "לגנוב" את לב העם.
- ב. ר"י אברבנאל שואל: "מה ראה אבשלום למרד באביו? והנה הוא היה הגדול מאחיו ולו משפט הבכורה והוא היה יורש עצר ודוד אביו היה זקן קרוב לשבעים שנה ולא יאריך ימים, ולמה אם כן עשה אבשלום את המרד הגדול הזה מבלי צורך? כל שכן לא עשאו בהיותו נזוף ממנו, אם בארץ גשור ואם בירושלים שעמד שתי שנים שלא ראה פני המלך. ואם אז לא עשאו, מה ראה עתה לעשותו אחרי היותו איתו בשלום ובמישור?"
- (1) מה הן שתי הקושיות ששואל אברבנאל על מרידתו של אבשלום בדוד?
- (2) כתוב תשובה אחת שלמדת ליישובם של קשיים אלה.
13. בספר **שמואל ב**, פרק ט"ו מסופר על תחילתו של מרד אבשלום.
- א. "וַיֹּאמֶר אֶבְשָׁלוֹם אֶל הַמֶּלֶךְ: אֵלֶכָה נָא וְאֶשְׁלֵם אֶת נְדָרִי אֲשֶׁר נָדַרְתִּי לַה' בְּחֶבְרוֹן" (פסוק ז).
- מה אמר אבשלום לדוד על מטרת הליכתו לחברון, ומהי הסיבה האמיתית שאבשלום רצה להגיע לחברון?

- ב. מדוע אבשלום בחר להתחיל את המרד דווקא בחברון?
- ג. כיצד הצליח אבשלום לפרסם את המרד שלו בכל עם ישראל?
- ד. "וְאֵת אֲבִשְׁלוֹם הִלְכוּ מֵאֲתָנִים אִישׁ מִירוּשָׁלַם קָרָאִים וְהַלְכִים לְתִמָּם וְלֹא יָדְעוּ כֹל דְּבָר" (פסוק יא). מהו הדבר שמאיתיים אנשים אלו לא ידעו, ומדוע אבשלום לקח אותם איתו לחברון?
14. בספר **שמואל ב**, פרק ט"ו מתוארות תגובותיו של דוד למרד אבשלום.
- א. כיצד הגיב דוד על מרד אבשלום, ומהי הסיבה להתנהגותו זו?
- ב. "וַיֵּצֵא הַמֶּלֶךְ וְכָל בֵּיתוֹ בְּרֹגְלָיו... וַיֵּצֵא הַמֶּלֶךְ וְכָל הָעָם בְּרֹגְלָיו" (פסוקים טז-יז). מהי הסיבה שדוד ואנשיו יוצאים מירושלים ברגל?
15. בספר **שמואל ב**, פרק ט"ו נזכרים האנשים שהצטרפו אל דוד במהלך מרד אבשלום.
- א. איזה סוג של אנשים הלך עם דוד בזמן מרד אבשלום?
- ב. "וְכָל הַכְּרֵתִי וְכָל הַפְּלֵתִי וְכָל הַגִּתִּים... עֹבְרִים עַל פְּנֵי הַמֶּלֶךְ" (פסוק יח). מי הם "הַכְּרֵתִי וְהַפְּלֵתִי", ומי הם הַגִּתִּים הנזכרים בפסוק זה?
- ג. בפסוקים יט-כב מתואר דו-שיח בין דוד לבין אֶתִי הַגִּתִּי.
- (1) מהי המטרה של דברי דוד לֶאֱתִי? כתוב שני טיעונים באמצעותם דוד מנמק את דבריו.
 - (2) מה הייתה תשובתו של אֶתִי לדוד, וכיצד הגיב דוד על דבריו?
 - (3) איזה תפקיד היה לֶאֱתִי הַגִּתִּי במלחמה של דוד נגד אבשלום?
- ד. בפסוקים כד-כט מתוארת הוצאת ארון ה' מירושלים בעקבות מרד אבשלום.
- (1) מי הוציא את ארון ה' ממקומו בזמן מרד אבשלום?
 - (2) כיצד הגיב דוד על הוצאת ארון ה' בזמן מרד אבשלום, וכיצד הוא נימק את דבריו?
- ה. במהלך יציאתו של דוד מירושלים אחרי מרד אבשלום רצו אנשים שונים להצטרף אל דוד, אך בשני מקרים מִצָּנָה דוד על אנשים לשוב לירושלים ולא להתלוות אליו בבריחתו.
- (1) ציין את שמותיהם של שני אנשים אלו, וכתוב מדוע שלח דוד כל אחד מהם בחזרה לירושלים.
 - (2) כיצד יוכל כל אחד מאנשים אלו לסייע לדוד מירושלים במאבקו של דוד נגד אבשלום?
- ו. "אִם אֶמְצָא חֵן בְּעֵינֵי ה', וְהִשְׁבֵּנִי וְהִרְאֵנִי אֹתוֹ וְאֵת נָהוּ. וְאִם כֹּה יֹאמֶר: לֹא תִפְצְתִּי בְּךָ, הִנְנִי יַעֲשֶׂה לִּי כְּאֲשֶׁר טוֹב בְּעֵינָיו" (פרק ט"ו, פסוקים כה-כו).
- הסֵבֵר כיצד ניתן לראות בדברים אלו של דוד את תפיסתו הכוללת לאירועים שקרו לו במהלך מרד אבשלום.
16. בשמואל ב, פרקים ט"ו-י"ח מתואר מאבקו של דוד נגד אבשלום שמרד בו.
- המפרשים מציינים כי בבריחתו מפני אבשלום פועל דוד בשתי דרכים: האחת- מתוך קבלת הדין ובטחון שה' הוא המשגיח ושולט על כל ההתרחשויות, והשנייה- מתוך השתדלות אנושית להצליח (במאבקו נגד אבשלום).
- רלב"ג כותב על כך: "שֶׁהַתְּנַהֵג דָּוִד בְּחֻמָּה וּבְלֵאָה בְּכָל זֶה הָעֵינָן בְּבִרְחוֹ מִפְּנֵי אֲבִשְׁלוֹם בְּנוֹ..."
- (1) וְהִנֵּחַ שֵׁם אֲנָשִׁים טוֹבִים, יוֹכֵל לְבָטֹחַ בָּהֶם שֶׁיִּגִּידוּ לוֹ הָאֱמֶת, לְהוֹדִיעַ לוֹ מֶה שֶׁיִּסְכָּם אֲבִשְׁלוֹם לַעֲשׂוֹת כְּנֶגְדּוֹ.
 - (2) וְהִשְׁתַּדֵּל לְשַׁלֵּחַ שֵׁם אִישׁ חָכָם, לְמַעַן יִפְרֹא אֶת עֲצַת אֲחִיתֹפֶל הַטוֹבָה.
 - (3) וְהָכִין עֲצָמוֹ עִם זֶה לְמַלְחָמָה לְפִי הַסְדּוֹר הַרְאִי.
- ועם הַכְּנָתוֹ עֲצָמוֹ לְטוֹב הַעֲצָה הָכִין עֲצָמוֹ לְתַפְלָה,
- (1) וְלָזָה הַתַּפְּלָל לַה' יִתְבָּרַךְ שֶׁיִּסְכֵּל עֲצַת אֲחִיתֹפֶל.
 - (2) וְהָיָה עִם זֶה לֵב דָּוִד נִשְׁבֵּר וְנִדְכָּה, וְהָיָה הוֹלֵךְ וּבּוֹכָה וְרֹאשׁ לוֹ חִפּוּי.
 - (3) וְסִבֵּל הַקְּלָלוֹת הַנִּמְרָצוֹת שֶׁקָּלְלוּ שְׁמַעִי, לְהַכְנִיעַ בְּתַכְלִית מֶה שֶׁאֶפְשָׁר אֶל ה', אוֹלֵי יִחְנְנוּ יוֹצְרוֹ וְנַחֵם עַל הָרָעָה."
- א. "וְדָוִד הִגִּיד לְאֹמֶר: אֲחִיתֹפֶל בִּקְשָׁרִים עִם אֲבִשְׁלוֹם" (שמואל ב, פרק ט"ו, פסוק לא).
- כיצד באים לידי ביטוי שתי הדרכים הנזכרות לעיל בנסיונותיו של דוד להפריע את עזת אֲחִיתֹפֶל?

- ב. כתוב דוגמא נוספת בה דוד פעל מתוך השתדלות אנושית להצליח במאבקו נגד אבשלום. היעזר ברלב"ג הנ"ל.
- ג. כתוב דוגמא נוספת בה דוד פעל מתוך קבלת הדין ובטחון שה' במהלך מאבקו נגד אבשלום. היעזר ברלב"ג הנ"ל.
- ד. עיין ב**שמואל ב'**, פרק י', פסוקים ט-יב.
- כיצד באות לידי ביטוי שתי הדרכים הנזכרות לעיל בדבריו של יואב בו צרויה לאבישי במהלך מלחמתם נגד עמון.

פרק ט"ז

17. בספר **שמואל ב'**, פרק ט"ז מסופר שציבא (העבד של מְפִיבִּשֶׁת) בא לקראת דוד.
- א. מה הביא איתו ציבא לדוד, וכיצד יכולים דברים אלו לעזור לדוד?
- ב. מה שאל דוד את ציבא, ומה הייתה תשובתו של ציבא לדוד?
18. במהלך מרד אבשלום נשאר מְפִיבִּשֶׁת בן יהונתן בירושלים.
- א. כיצד הסביר **ציבא** לדוד את הסיבה להישארות מְפִיבִּשֶׁת בירושלים בזמן המרד, וכיצד הגיב דוד על הסבר זה?
- ב. בפרק י"ט מתואר מפגש בין דוד לבין מְפִיבִּשֶׁת.
- (1) מתי הסביר מְפִיבִּשֶׁת **עצמו** לדוד את הסיבה להישארותו בירושלים בזמן המרד, ומהו ההסבר לכך?
- (2) כיצד הוכיח מְפִיבִּשֶׁת לדוד כי הוא נשאר נאמן לדוד גם בזמן המרד?
- ג. "וַיֹּאמֶר לוֹ הַמֶּלֶךְ: לָמָּה תִּדְבָּר עוֹד דְּבָרֶיךָ? אֲמַרְתִּי: אֶתָּה וְצִיבָא תִּחְלְקוּ אֶת הַשָּׂדֶה" (פרק י"ט, פסוק ל).
- (1) הִסְבִּיר דברים אלו שאמר דוד לְמִפִּיבִּשֶׁת.
- (2) האם דוד צדק בפסק דין זה? נמק תשובתך.
19. בספר **שמואל ב'**, פרק ט"ז מסופר שאחרי שדוד יצא מירושלים שמעי בן גרא קילל את דוד.
- א. באילו כינויים קָלַל שמעי בן גרא את דוד, ומדוע?
- ב. "לָמָּה יִקְלַל הַכֶּלֶב הַזֶּה אֶת אֲדֹנֵי הַמֶּלֶךְ?"
- (1) מי אמר דברים אלו, מיהו "הַכֶּלֶב הַזֶּה" אליו מתייחסים דבריו, ובאיזה הקשר נאמרו הדברים?
- (2) כיצד הגיב דוד על דברים אלו, וכיצד הוא נימק התנהגותו? ענה בקצרה.
- ג. בשלב מאוחר יותר בא שמעי להתנצל בפני דוד על מה שעשה.
- (1) מתי התרחש דבר זה?
- (2) כיצד הגיב אבישי בן צרויה על התנצלותו של שמעי, וכיצד נמק דוד את אי הסכמתו לדברי אבישי?
- ד. מתי דאג דוד לגמול לשמעי על קללתו, וכיצד הדבר נעשה?
20. בספר **שמואל ב'**, פרקים ט"ו-י"ז מתוארת מעורבותו של חושי האֶרְפִּי בשלבים שונים במהלך מרד אבשלום.
- א. כתוב שני נימוקים באמצעותם שכנע דוד את חושי האֶרְפִּי לשוב לירושלים לאחר תחילת מרד אבשלום.
- ב. אחרי הגעת אבשלום לירושלים מתנהל דו-שיח בין אבשלום לחושי האֶרְפִּי.
- (1) מה שאל אבשלום את חושי אחרי שאבשלום ראה כי חושי נשאר בירושלים?
- (2) כתוב שני הסברים שנתן חושי לאבשלום לעובדה שהוא נאמן לאבשלום במרד על אף נאמנותו הקודמת לדוד.
- ג. כתוב דבר אחד בו סייע חושי האֶרְפִּי לדוד במהלך המרד.
21. א. מה הייתה עצת אחיתופל לאבשלום בנוגע לפילגשי דוד שנשארו בירושלים, ולְשֵׁם מה נועדה עצה זו?
- ב. מה עשה דוד, לאחר כשלון המרד, עם פילגשיו שנשארו בירושלים?
- ג. כיצד התקיימה נבואת נתן שבפרק י"ב, פסוקים יא-יב במהלך מרד אבשלום?

פרק י"ז

22. בספר **שמואל ב**, פרקים ט"ז-י"ז מסופר על אנשים שונים שעזרו לדוד אחרי שדוד יצא מירושלים.
- א. ציין את שמותיהם של שלושה מאנשים אלו, וכתוב דבר אחד שבו סייע כל אחד מהם לדוד.
 - ב. כתוב שני דברים בהם סייעה האישה מבחורים לדוד. ענה בקצרה.
 - ג. מהו המאפיין את תומכיו של דוד הנזכרים בפרק י"ז, פסוקים כז-כט?
23. בשמואל ב, פרק י"ז מסופר על עצות שנתנו אחיתופל וחוישי הארזי לאבשלום.
- א. מה הציע אחיתופל לאבשלום? ציין יתרון אחד שיש בהצעה זו.
 - ב. מה הציע חוישי לאבשלום?
 - ג. כתוב שני אמצעים בהם נוקט חוישי כדי לשכנע את אבשלום להעדיף את עצתו על פני עצת אחיתופל.
 - ד. מהי הסיבה האמיתית בגללה התנגד חוישי הארזי להצעת אחיתופל?
 - ה. מהי הסיבה בגללה החליט אבשלום לקבל את עצת חוישי?
 - ו. מהי "הסיבתיות הכפולה" בקבלת אבשלום את עצת אחיתופל?
24. עצות אחיתופל וחוישי הארזי לאבשלום במהלך המרד.
- א. "וְאֶחֱתִיפֶל רָאָה כִּי לֹא נִעְשְׂתָה עֲצָתוֹ" (שמואל ב, פרק י"ז, פסוק כג).
 - מה הייתה עצת אחיתופל שלא התקבלה, ואת עצתו של מי קיבל אבשלום?
 - ב. מהו המידע שהעביר חוישי הארזי לדוד?
 - ג. כיצד נודע לדוד על עצת אחיתופל?
 - ד. איזו בעיה נוצרה במהלך העברת המידע מחוישי אל דוד, וכיצד נפתרה בעיה זו?
 - ה. מה עשה דוד אחרי שהוא קיבל את המידע של חוישי כדי להינצל מהעצה שיעץ עליו אחיתופל לאבשלום?
 - ו. כיצד הגיב אחיתופל כשראה שעצתו לא התקבלה?

פרק י"ח

25. בשמואל ב, פרק י"ח מתוארת מלחמת דוד וצבאו מול צבא אבשלום.
- א. עיין בפסוקים ב-ד.
 - על מה התנהל הדיון בין דוד לבין "העם", וכיצד נימק "העם" את דעתו?
 - ב. "לֹאטְ לִי לְנֹעַר לְאַבְשָׁלוֹם" (פסוק ה).
 - (1) הסביר את הכתוב בציווי זה של דוד.
 - (2) מהי הסיבה לציווי זה של דוד? ענה לפי אחד הפרשנים שלמדת.
 - ג. "וַיִּתְּחִי שֵׁם הַמִּגְפָּה גְדוֹלָה בַּיּוֹם הַהוּא עֲשָׂרִים אֶלֶף... וַיָּרֶב הַיָּעַר לְאַכֵּל בָּעָם מֵאֲשֶׁר אָכְלָה הַחֶרֶב" (פסוקים ז-ח).
 - (1) הסביר את הכתוב בפסוקים אלו.
 - (2) מדוע תומכיו של אבשלום נענשו בעונש כל כך חמור?
 - ד. "וַיִּקְרָא אֲבִשָׁלוֹם לְפָנָיו עֲבָדֵי דָוִד... וַיִּחְזַק רֹאשׁוֹ בְּאֵלָה וַיִּתֵּן בֵּין הַשָּׁמַיִם וּבֵין הָאָרֶץ" (פסוק ט).
 - (1) מה עשה האדם שראה את אבשלום תלוי בעץ האלה, וכיצד הגיב יואב על דבריו?
 - (2) מדוע האדם שראה את אבשלום תלוי בעץ האלה אינו מסכים להרוג את אבשלום?
 - (3) מהי הסיבה שגרמה ליואב להרוג את אבשלום (למרות ציווי של דוד להימנע מלהורגו)?
 - (4) לשם מה תקע יואב בשופר אחרי הריגת אבשלום?

26. פעמים אחדות היה יואב מעורב ביחסי אבשלום עם דוד אביו.
- א. ציין שתי פעולות שעשה יואב שסייעו לאבשלום. ענה בקיצור.
- ב. (1) ציין מעשה שעשה יואב נגד אבשלום.
- (2) כתוב שתי תגובות של דוד על מעשה זה של יואב.
27. **בשמואל ב**, פרק י"ח מתואר מותו של אבשלום.
- א. באילו נסיבות אבשלום נהרג?
- ב. חז"ל אומרים שאבשלום נענש ב"מידה כנגד מידה".
- כתוב דבר אחד שבו ניתן לראות שאבשלום נענש ב"מידה כנגד מידה".
- ג. "וַיִּנָּלְדוּ לְאַבְשָׁלוֹם שְׁלוֹשָׁה בָּנִים וּבֵת אֶחָת" (שמואל ב, פרק י"ד, פסוק כז).
- "וַאֲבִשָׁלֹם לָקַח וַיַּצֵּב לוֹ בָּחֳייוֹ אֶת מַצֵּבָת... **כִּי אָמַר אֵין לִי בֵן בְּעָבוּר הַזֶּכִּיר שְׁמִי**" (פרק י"ח, פסוק יח).
- מהי הסתירה בין שני פסוקים אלה, וכיצד ניתן ליישב סתירה זו?
28. **בשמואל ב**, פרקים י"ח-י"ט מסופר על המידע שהגיע לדוד על סיומו של מרד אבשלום ועל תגובותיו של דוד.
- א. מה רצה אחימעץ לַבְּשָׂר לדוד, וכיצד נימק יואב את התנגדותו לרעיון זה?
- ב. מהו ההבדל בין התייחסות אחימעץ למצב שנוצר בסוף המלחמה להתייחסותו של יואב למצב זה?
- ג. מי היו שני האנשים שִׁבְּשְׂרוּ לדוד על כשלון מרד אבשלום, ומהו המידע שאמר כל אחד מהם לדוד?
- ד. מה הייתה תגובתו של דוד על הודעת הכושי?

פרק י"ט

29. **בשמואל ב**, פרק י"ט מסופר על על תגובותיו של דוד על סיומו של מרד אבשלום.
- א. ציין מה מובלט בקינתו של דוד על אבשלום.
- ב. מדוע דוד מתאבל על אבשלום למרות שמרד בו (ואינו שמח על סיכול המרד של אבשלום)? כתוב שני נימוקים.
- ג. כיצד השפיע האָבֵל של דוד בעקבות מות אבשלום על שאר העם?
- ד. מה גרם לדוד לִשְׁנוֹת את תגובתו על מות אבשלום?
30. עיין **בשמואל ב**, פרק י"ט, פסוקים א-ח.
- א. מהי הסיבה לדבריו הקשים של יואב לדוד?
- ב. כתוב שני טיעונים באמצעותם שכנע יואב את דוד לצאת אל העם ולחדול מִאָבְלוֹ על אבשלום.
31. גם יואב בן צרויה וגם עֲמִשָּׂא שימשו בשלבים שונים בתפקיד שר הצבא של דוד.
- א. מתי הודח יואב מתפקידו?
- ב. מה הם שני התפקידים שמילא עֲמִשָּׂא בשלבים שונים בחייו?
- ג. ציין סיבה אחת בגללה דוד מינה את עֲמִשָּׂא לשר צבאו במקום יואב.
- ד. מי הרג את עמשא, וכיצד הוא נהרג?
32. צדוק ואביתר הכוהנים סייעו לדוד במהלך מרד אבשלום.
- א. מהו הסיוע שנתנו צדוק ואביתר לדוד במהלך מרד אבשלום?
- ב. כתוב שני דברים שדוק ביקש מצדוק ואביתר שסייעו לו אחר שאבשלום נהרג.
33. **בשמואל ב**, פרק י"ט, פסוקים יז-מ מסופר על קשר של דוד עם אנשים שהיה לדוד קשר איתם גם במהלך המרד.
- א. כאשר דוד ברח מירושלים וגם כאשר חזר אליה, הוא התנגד להריגת שְׁמַעִי בן גִּזָּא.
- (1) מה היה חֲטָאוֹ של שמעי, ומי ביקש להרוג אותו?
- (2) כתוב שני דברים באמצעותם ניסה שמעי לשכנע את דוד למחול לו על חֲטָאוֹ.
- (3) כיצד נימק דוד את התנגדותו להריגת שמעי אחרי סיום המרד?

ב. כאשר דוד עומד לחזור לירושלים הוא נפגש עם בְּרָזְלִי הגלעדי לפני שהוא עבר את הירדן.

(1) מה הציע דוד לברזלי הגלעדי, ומהי הסיבה להצעתו?

(2) מה הייתה תגובת ברזלי להצעה של דוד? כתוב שני נימוקים באמצעותם דחה ברזלי את הצעת דוד.

(3) לפי המסופר בספר **מלכים א**, כיצד דוד מנסה להיטיב עם בְּנִין של ברזלי הגלעדי לאחר מות אביהם?

34. בזמן החזרת דוד למלכותו אחרי מרד אבשלום התעורר ויכוח בין בני שבט יהודה לבין שאר השבטים (**שמואל ב**, פרק י"ט, פסוקים מא-מד).

א. מה הייתה טענת שבטי ישראל כלפי דוד המלך?

ב. מי ענה לשבטי ישראל על טענתם, ומה הייתה התשובה?

ג. הסביר את תשובת שבטי ישראל לבני שבט יהודה הכתובה בפסוק מד.

פרק כ'

35. שְׁמָעִי בן-גֵּרָא וְשָׁבַע בן-בְּכָרִי פעלו נגד דוד.

א. מתי פעל שמעי בן-גרא נגד דוד, וכיצד הוא פעל?

ב. מתי פעל שָׁבַע בן בְּכָרִי נגד דוד, וכיצד הוא פעל?

ג. מי היו השבטים שתמכו בְּשָׁבַע בן בְּכָרִי? כתוב בקצרה מה היה הרקע להצלחה של שבע בן בכרי להמריד שבטים אלו נגד דוד.

36. **בשמואל ב**, פרק כ' מתוארות פעולות הדיכוי של מרד שָׁבַע בן בְּכָרִי.

א. מהי הַהֲנַחֲיָה שנתן דוד לַעֲמָשָׂא אחרי שפרץ מרד שָׁבַע בן בְּכָרִי?

ב. דוד שלח את עמשא ולאחר מכן את אבישי לדכא את מרד שבע בן בכרי.

מדוע מלכתחילה שלח דוד את עמשא? היעזר **בשמואל ב**, פרק י"ט.

ג. מדוע נזקק דוד להורות לאבישי לצאת להילחם בְּשָׁבַע בן בְּכָרִי על אף ההנחיה שניתנה קודם לכן לעמשא?

ד. באיזו דרך דיכא יואב את מרד שָׁבַע בן בְּכָרִי? ענה בקיצור.

ה. בפסוקים טז-כב מתוארת פעולתה של אישה חכמה מהעיר אֶבֶל בֵּית מִעֶכָה.

(1) מה גרם לאישה זו לפנות אל יואב?

(2) לָשֵׁם מה פנתה האישה החכמה אל יואב, ומה הייתה טענתה נגד תכניתו של יואב?

(3) במה התבטאה חכמתה של אישה זו?

37. **בשמואל ב**, פרק ח', פסוקים טז-יח מפורטים שמות בעלי התפקידים במלכותו של דוד.

גם **בשמואל ב**, פרק כ', פסוקים כג-כה מפורטים שמות בעלי התפקידים במלכותו של דוד.

לשם מה כתובים בעלי התפקידים במלכותו של דוד פעם נוספת בפרק כ'?

38. בספר **שמואל ב** מסופר (בפרקים שונים) על פעולתן של שתי נשים חכמות.

מה היה מְקוֹם מְגוּרִיהָ של כל אחת מנשים אלו, ומה הייתה מִטְרַת פעולתה של כל אחת מהן? ענה בקיצור.